

RECURSOS DIDÀCTICS

UN MÓN DE SONS **A**

Germán Monferrer Quintana
Juan Ángel Picazo López

Disseny portada: Nina Lloréns
Il·lustracions i maquetació: Esperança Martínez Molina

© Tabarca Llibres, S.L.

© Germán Monferrer Quintana
Juan Ángel Picazo López

Edita:
Tabarca Llibres, S.L.
Av. Ausiàs March, 184
Tel.: 96 318 60 07
www.tabarcallibres.com
46026 VALÈNCIA

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, llevat de les excepcions previstes per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ

1. Objectius generals d'etapa (E.S.O.)	7
2. Objectius de l'àrea de Música	11
3. Continguts de l'àrea de Música	13
4. Competències de l'àrea de Música	15
5. Blocs de contingut i competències	17
6. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable.....	19
7. Justificació del projecte UN MÓN DE SONS A	29

SOLUCIONARI - QUADERN D'ACTIVITATS

UNIDAD 1

El so. <i>Un món ple de sons</i>	6
--	---

UNIDAD 2

L'altura i la melodia. <i>Un nom per als sons</i>	14
---	----

UNIDAD 3

La intensitat. <i>La força del so</i>	26
---	----

UNIDAD 4

El timbre. <i>El color de la música</i>	34
---	----

UNIDAD 5

La durada. <i>El valor dels sons</i>	42
--	----

UNIDAD 6

Les qualitats del so. <i>El poder expressiu de la música</i>	50
--	----

UNIDAD 7

El ritme. <i>El batec de la música</i>	62
--	----

UNIDAD 8

Textura i harmonia. <i>El teixit musical</i>	72
--	----

UNIDAD 9

L'audició. <i>El missatge de la música</i>	84
--	----

Relació de pràctiques rítmiques i creació musical	93
---	----

Relació d'interpretacions amb base musical i orquestracions	94
---	----

Relació d'audicions	95
---------------------------	----

PROVES DE CONEIXEMENTS

Proves de coneixements	101
------------------------------	-----

INTRODUCCIÓ

La música, com a bé cultural i com a llenguatge i mitjà de comunicació no verbal, constitueix un element amb un gran valor en la vida de les persones. A més, afavoreix el desenvolupament integral dels individus, intervé en la seua formació emocional i intel·lectual a través del coneixement del fet musical com a manifestació cultural i històrica, i contribueix a la consolidació d'una actitud oberta, reflexiva i crítica en l'alumnat.

En l'actualitat, la música constitueix un dels principals referents d'identificació dels joves. Amb el desenvolupament tecnològic, s'han multiplicat les vies d'accés a les fonts de la cultura musical, com més va més nombroses, i a les diverses maneres de creació i interpretació de la música mitjançant uns vehicles que formen part de la seua vida quotidiana com són Internet, els dispositius mòbils, els reproductors d'àudio o els videojocs. A més, fomenta el desenvolupament de la percepció, la sensibilitat estètica, l'expressió creativa i la reflexió crítica.

Així mateix, aquesta matèria contribueix al desenvolupament de valors com són l'esforç, la constància, la disciplina, la presa de decisions, l'autonomia, el compromís, l'assumpció de responsabilitats i l'esperit emprenedor, innovador i crític, que contribueixen al desenvolupament integral de la persona. La pràctica musical millora la memòria, la concentració, la psicomotricitat, el control de les emocions, l'autoestima, les habilitats per a enfrontar-se a un públic o la capacitat de treballar en grup. La música potencia el desenvolupament de capacitats com la comunicació oral i escrita, el pensament matemàtic o el coneixement tecnològic i científic, les quals ajuden a l'adquisició de les competències, procura un ensenyament integral i ajuda a la maduració de l'alumnat jove.

L'estudiant transcendirà aquests valors estètics, propis de la competència de consciència i expressió cultural, i aprendrà actituds de cooperació i treball en equip quan formarà part de diverses agrupacions en les quals cadascú assumirà rols diferents per poder interpretar música en conjunt. A més, és interessant fomentar actituds emprenedores que acosten l'alumnat a les diferents professions en l'àmbit musical i no musical.

L'estudi d'aquesta matèria parteix dels coneixements previs adquirits pels estudiants en l'Educació Primària i de les característiques evolutives de l'alumnat en aquesta edat. S'aprofundirà especialment en aquells elements que, pel seu grau d'abstracció, s'han d'abordar en aquest moment del desenvolupament de l'alumnat. Entre d'altres, els objectius d'aquesta matèria són dotar l'alumnat d'un vocabulari que permeti la descripció de fenòmens musicals, la comprensió del llenguatge musical com a mitjà d'expressió artística, la sensibilitat cap a l'expressió musical i la comprensió de la música com a fenomen imbricat en la història i en la societat.

Els elements del currículum bàsic s'han organitzat en els blocs Interpretació i creació, Escolta, Contextos musicals i culturals i Música i tecnologia. Els quatre blocs estan relacionats entre si, ja que comparteixen diversos elements, però aquesta divisió fa més fàcil l'estudi.

- “Interpretació i creació” integra l'expressió instrumental, vocal i corporal amb la improvisació i la composició musical, la qual cosa permetrà als estudiants participar de la música d'una forma activa, com a músics.
- “Escolta” pretén crear la primera actitud fonamental cap a aquest art i dotar l'alumnat de les eines bàsiques per a gaudir-ne mitjançant l'audició i la comprensió del fet musical.

- “Contextos musicals i culturals” relaciona la música amb la cultura i la història, dóna a conèixer el valor del patrimoni musical espanyol i ensenya a identificar l’estil i les característiques distintives de la música que delimiten cadascun dels períodes històrics bàsics.
- “Música i tecnologies” pretén abraçar el coneixement i la pràctica de la interacció entre música i noves tecnologies; aquests aspectes tenen una importància especial a causa de la proximitat que les tecnologies tenen en la vida quotidiana de l’alumnat de l’ESO, de manera que es pretén generar una vinculació entre el llenguatge tecnològic que utilitzen habitualment i la música dins de l’aula.

1. Objectius generals d'etapa (ESO)

Segons el Reial Decret 1105/2014, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat, l'Educació Secundària Obligatòria contribuirà a desenvolupar en l'alumnat les capacitats que els permeten:

- a) Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg afermant els drets humans i la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica..

En la matèria de música es practiquen diferents activitats en les quals es treballa la relació social, el respecte als altres, l'observació i la concentració, la disciplina i les normes, la sensibilitat, la consciència personal i la creativitat. Es realitzaran activitats en grup com ara interpretacions, danses, instruments i materials compartits, treballs col·lectius...

L'anàlisi de les diferents funcions socials de la música en cada cultura els proporciona els criteris necessaris per a comprendre millor els altres i obrir així canals de comunicació que ens acosten a altres pobles, a altres cultures, així com a la igualtat i al respecte entre sexes...

- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.

Les diferents tasques que es realitzen en la matèria de música (interpretació corporal i instrumental i creació d'obres musicals) ajuden l'alumnat a expressar-se a través de diferents mitjans i llenguatges artístics i a desenvolupar la creativitat.

- c) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre aquests. Rebutjar la discriminació de les persones per raó de sexe o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre homes i dones, així com qualsevol manifestació de violència contra la dona.

Relacionem això amb el creixement personal. Part d'aquest creixement consisteix a detectar atraccions i repulsions: gent, herois de ficció i admiració o desdeny. La música ens proveeix de pistes sobre nosaltres mateixos a través de les nostres inclinacions. Aquest procés està latent d'una manera més evident en els anys de l'adolescència en què hom s'identifica amb els estils hip-hop, grunge, heavy-metal, etc., com una forma primària d'autocreixement. En aquesta matèria acostarem els alumnes a altres idiosincràsies: Mozart, la música folklòrica, el jazz, el gamelan, ...

El treball en grup de la matèria dona lloc a una oportunitat constant per a l'alumnat de compartir obertament, davant d'altres, qualitats íntimes d'un mateix, la qual cosa porta a l'autoconeixement i al desenvolupament de l'autoestima.

Fer música junts és una manera de despertar i enfortir la capacitat de percebre, reaccionar i empatitzar amb estats d'ànim, sentiments i necessitats d'altres, així com desenvolupar un sentit de comunitat

- d) Enfortir les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.

La participació en activitats musicals com la interpretació i la creació col·lectiva requereixen d'un treball cooperatiu i de col·laboració en l'adquisició d'habilitats per a relacionar-se amb els altres. Això dóna l'oportunitat d'expressar idees pròpies, valorar les dels altres i coordinar les pròpies accions amb les dels altres integrants del grup, amb la consegüent responsabilització de la consecució d'un resultat.

- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per, amb sentit crític, adquirir nous coneixements. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.

El tractament de la informació musical es produeix mitjançant la lectura de premsa divulgativa especialitzada i crítica, de llibrets d'un disc, el tractament de diferents bibliografies, Internet... Tot això ajudarà l'alumnat a gestionar adequadament la informació i a tenir el seu propi criteri musical.

- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.

Mitjançant tasques teòriques i pràctiques en què es desenvolupa l'autocontrol de l'atenció i de la concentració. Tècniques d'estudi per aprendre una cançó i per a representar i interpretar fragments musicals, concentració i anàlisi de diferents audicions, partitures...

- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en un mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

La música, pel caràcter creatiu i participatiu que té, planteja diferents estratègies de cara a propiciar el treball i l'aprenentatge autònom. Elements com l'atenció, la concentració i la memòria, el sentit de l'orde i de l'anàlisi són preceptes bàsics inherents a la matèria. El treball col·laboratiu a què abans s'ha fet referència i l'habilitat de planificar i gestionar projectes. La interpretació i la composició són dos exemples clars d'activitats que requereixen d'una planificació prèvia i de la presa de decisions per obtenir els resultats desitjats

- h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en la llengua castellana i, si n'hi ha, en la llengua cooficial de la comunitat autònoma, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura

La música presenta les seues pròpies aportacions i necessitats lingüístiques que exigeixen posar en comú un vocabulari i una forma d'expressió diferent. De la mateixa manera, el caràcter de la música com a llenguatge universal, d'una banda, i la seua integració amb la resta d'expressions artístiques, de l'altra, genera una diversitat lingüística, a més compartida i comuna, amb una presència àmplia en la comunicació diària. Les tasques de buscar informació sobre èpoques o autors, així com la lectura de crítiques musicals, etc. fomenten el desenvolupament de la comprensió i expressió de la llengua.

- i) Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.

Audicions de manifestacions diverses de música vocal amb textos en diferents idiomes (anglès, francès, italià, etc.) on expressen i interpreten pensaments i sentiments i on els alumnes podran extraure les idees principals i secundàries i donar les seues opinions. Interpretació de cançons en la llengua original: anglès (pop), llatí (medievals)...

- j) Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, així com el patrimoni artístic i cultural.

La presa de contacte amb una àmplia varietat de músiques, tant del passat com del present, afavoreix la comprensió de diferents cultures i de la seua aportació al progrés de la humanitat i amb això la valoració dels altres i els trets de la societat en què es viu.

La matèria de música contribueix de manera directa a la capacitat d'apreciar, comprendre i valorar críticament diferents manifestacions culturals i musicals, a través d'experiències perceptives i expressives i del coneixement de músiques de diferents cultures, èpoques i estils. Es fomenta d'aquesta manera que l'alumne elabore judicis raonats i respectuosos sobre altres manifestacions musicals diferents a les pròpies.

- k) Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de cura i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la diversitat. Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura dels éssers vius i el medi ambient, i contribuir-ne a la conservació i millora.

La música ajuda en el desenvolupament harmònic de la personalitat de l'alumnat a través de l'educació. Estimula el cervell. Afiha la destresa auditiva i desenvolupa la capacitat per a conductes motrius requerides per a l'equilibri psicofísic dels individus: coordinacions, relacions espai-temporals, equilibri...

Els problemes de contaminació sonora i les distraccions que poden tenir origen en l'ús inadequat de la música mentre es circula, ja siga com a vianants o com a conductors, l'ús inadequat d'auriculars, etc., poden ser tractats en relació amb els continguts de la matèria. A més, en el cant es treballa tot l'aparell fonador, la relaxació, la respiració, l'emissió, la comunicació. Les danses també afavoreixen la pràctica de l'esport i el desenvolupament personal i social.

- l) Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les distintes manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.

La matèria de música contribueix al coneixement de les cultures alienes a través de l'audició, la pràctica musical i la dansa. Es realitzen comparacions i semblances de la música actual amb la música de diferents èpoques (per exemple la música pop amb les formes del Classicisme).

La música té la capacitat de provocar l'emoció que és potser un dels elements que posseeix més força a l'hora de contemplar les motivacions dels amants de qualsevol de les arts.

2. Objectius de l'àrea de Música

1. Desenvolupar l'audició musical mitjançant el reconeixement dels paràmetres del so i els elements bàsics de llenguatge musical.
2. Fer servir els elements de representació gràfica de la música en la lectura i en l'escriptura musical.
3. Desenvolupar la capacitat d'improvisació musical.
4. Dominar nocions bàsiques de composició i formes d'organització musical.
5. Interpretar musicalment obres senzilles desenvolupant les capacitats i habilitats musicals i de treball en grup.
6. Respectar les creacions musicals pròpies i alienes.
7. Investigar les possibilitats sonores d'objectes i les diferents fonts.
8. Discriminar auditivament els diferents instruments, les veus i les agrupacions d'aquestes.
9. Desxifrar el codi musical en la lectura de partitures.
10. Valorar el silenci en l'audició musical.
11. Discernir diferents tipus de música i la procedència cultural d'aquests.
12. Descriure l'organització i l'estructuració musical d'una obra interpretada en viu o enregistrada.
13. Localitzar i interioritzar situacions en què es produeix un ús indiscriminat del so i proposar solucions.
14. Relacionar la música amb altres disciplines.
15. Mostrar interès per músiques de diferents cultures i diversificar les preferències musicals.
16. Conèixer el patrimoni cultural espanyol i adoptar una actitud de conservació i transmissió d'aquest.
17. Desenvolupar una actitud crítica i una capacitat d'argumentació i raonament en qüestions musicals.
18. Valorar la música actual i desenvolupar una capacitat d'anàlisi crítica i un interès pels seus elements creatius i innovadors.
19. Manejar les eines tecnològiques en l'enregistrament, la reproducció, la creació o la interpretació musical.
20. Usar els recursos informàtics com a mitjans d'aprenentatge i investigació del fet musical.

3. Continguts de l'àrea de Música

En contraposició amb el caràcter més global i vivencial propi de l'Educació Artística a Primària, el plantejament de l'àrea de Música a Secundària permet una aproximació més diferenciada i analítica, que té en compte les característiques evolutives de l'alumnat pel que fa al grau d'abstracció. Aquesta diferenciació no impedeix, però, que l'enfocament de la matèria seguisca sent similar, ja que s'articula entorn als dos eixos fonamentals de l'educació musical: la percepció i l'expressió. Tots dos eixos estan estretament vinculats a través del llenguatge musical, que actua com a element vertebrador.

Els continguts de l'àrea han estat organitzats en cinc blocs: "Interpretació i creació", "Escolta", "Contextos musicals i culturals", "Música i tecnologia" i "Comú i transversal". Tots els blocs estan interrelacionats i els diferents tipus de continguts s'han de treballar a l'aula de forma integrada, perquè els dos eixos de percepció i expressió es potencien entre si.

El desenvolupament i domini del llenguatge musical segueix un procés similar al de qualsevol llengua materna, de manera que la percepció constitueix l'inici del procés educatiu. En el bloc "Escolta" s'adquireixen i interioritzen les estructures sonores i els elements del llenguatge musical necessaris per a comprendre'l, utilitzar-lo i gaudir-lo.

En "Contextos musicals i culturals" es relaciona el patrimoni musical amb la cultura i la història, mitjançant l'evolució dels elements musicals en els diferents estils. Pel que fa a la seqüenciació temporal, en lloc de seguir la línia cronològica habitual des de l'Edat Mitjana, els períodes històrics s'han organitzat començant pels estils de l'Edat Moderna (Renaixement, Barroc i Classicisme), més adequats a la maduresa cognitiva de l'alumnat.

El bloc "Interpretació i creació" desenvolupa aquelles capacitats vinculades a l'expressió vocal i instrumental, al moviment i a la dansa. Es pretén aconseguir un domini bàsic de les tècniques requerides per al cant i per a la interpretació instrumental, així com els ajustos rítmics i motors associats al moviment. La creació musical, per la seua banda, remet a l'exploració i combinació dels sons mitjançant la improvisació, l'elaboració d'arranjaments musicals i la composició individual i col·lectiva.

El bloc "Música i tecnologies" promou el coneixement i l'ús de les noves tecnologies en relació a la música, aspecte d'especial importància en aquesta etapa a causa de la presència que té en la vida quotidiana de l'alumnat.

El bloc "Comú i transversal" aporta alguns elements comuns a totes les àrees per al desenvolupament de les competències transversals, de manera que es complementen els continguts de la matèria.

4. Competències de l'àrea de Música

En el Reial Decret 1105/2014, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat, es defineixen les Competències com les capacitats per aplicar de forma integrada els continguts propis de cada ensenyament i etapa educativa, per tal d'aconseguir la realització adequada d'activitats i la resolució eficaç de problemes complexos.

Als efectes d'aquest Reial decret, les competències del currículum seran les següents:

- a) Comunicació lingüística. (CCLI)
- b) Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia. (CMCT)
- c) Competència digital. (CD)
- d) Aprendre a aprendre. (CAA)
- e) Competències socials i cíviques. (CSC)
- f) Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. (SIEE)
- g) Consciència i expressions culturals. (CEC)

El decret esmentat conclou dient: per a una adquisició eficaç de les competències i la integració efectiva d'aquestes en el currículum, caldrà dissenyar activitats d'aprenentatge integrades que permeten fer avançar l'alumnat cap als resultats d'aprenentatge de més d'una competència alhora.

Es potenciarà el desenvolupament de les competències Comunicació lingüística, Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

Pel que fa a les competències clau, atès el caràcter integral que els és propi, l'àrea de Música contribueix al desenvolupament de totes, però sobretot al de la competència "Consciència i expressions culturals" en tots els aspectes que la configuren. Fomenta la capacitat de percebre, comprendre i enriquir-se amb les produccions musicals: una millor comprensió del fet musical afavoreix que hom el considere font d'enriquiment personal. El contacte amb les principals obres de cada període promou la creació d'una identitat cultural. Es potencien actituds obertes i respectuoses, i s'ofereixen elements per a l'elaboració de judicis fonamentats respecte dels diferents gèneres i estils. La interpretació musical, la improvisació i la composició, individual i en grup, permeten expressar idees i sentiments, i adquirir habilitats de cooperació. Finalment, valors com l'esforç, la constància i la disciplina són requisits necessaris per a la creació de qualsevol producció musical de qualitat.

Pel que fa a la competència en "Comunicació lingüística", en la mesura que constitueix un llenguatge propi amb un codi específic, la matèria de Música contribueix a l'adquisició i ús d'un vocabulari musical bàsic. Amb l'expressió vocal, es potencien destreses relacionades amb la producció de la parla i l'articulació correcta del so. Mitjançant el cant es contribueix al coneixement i gaudi de les llengües, i s'afavoreix la interiorització de les estructures lingüístiques, així com l'ampliació dels vocabularis.

Respecte de la "Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia", la representació dels paràmetres sonors en la partitura pretén reflectir els atributs, les relacions temporals i les proporcions dels diversos elements musicals. El so com a fenomen físic s'aprecia i es comprén millor des de l'experiència de l'escolta i l'expressió musical. A més, els continguts relacionats amb la tècnica vocal i instrumental incideixen en el desenvolupament d'aquesta competència i eviten possibles problemes posturals i/o vocals derivats d'un ús incorrecte del cos.

La matèria de Música contribueix de manera directa al desenvolupament de la "Competència digital". La recerca, selecció i utilització d'informació musical amb els mitjans i fonts adequades, així com el coneixement del maquinari i del programari musical, dels formats d'àudio digital i de les tècniques de tractament del

so n'afavoreixen l'adquisició. Mereixen una consideració especial les diferents formes de participació en la creació i difusió de continguts musicals, tenint en compte qüestions ètiques com la identitat digital, els drets d'autor, les llicències d'ús o les normes d'interacció digital.

Pel que fa a la competència “Aprendre a aprendre”, a través de l'escolta es potencien capacitats fonamentals de l'aprenentatge autònom com l'atenció, la concentració i la memòria, la reflexió i l'anàlisi. D'altra banda, totes les activitats d'expressió i creació musical requereixen la presa de consciència sobre les pròpies possibilitats així com la gestió eficaç del temps i dels recursos. En aquests processos és imprescindible un alt grau de motivació, així com estratègies de planificació i avaluació per assolir els objectius proposats.

La matèria de Música també contribueix a l'adquisició de les “Competències socials i cíviques”. La participació en activitats musicals, especialment les d'interpretació i creació en grup, promou l'adquisició d'habilitats de relació social. Les experiències col·lectives ofereixen l'oportunitat de coordinar les accions i esforços propis amb els del grup, responsabilitzant-se dels resultats. La participació en concerts solidaris afavoreix un “aprenentatge servei” i la interacció amb la societat. Per la seua banda, la presa de contacte amb una àmplia diversitat de música afavoreix la comprensió de diferents cultures i es desenvolupen d'aquesta manera els valors de tolerància, la superació de prejudicis i l'interés per la diversitat i la comunicació intercultural.

Finalment, la música contribueix notablement a desenvolupar la competència “Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor” atés que es posen en joc habilitats de planificació, innovació i gestió de projectes a través del desenvolupament de la imaginació i la creativitat. La creació de cançons i coreografies, la selecció i preparació del repertori d'un concert i la creació d'un musical o d'una òpera escolar són alguns dels diversos projectes a desenvolupar des de l'àrea. En tots els casos es promouen habilitats com l'assumpció de riscos, la resolució de problemes, el pensament crític, la perseverança, el sentit de la responsabilitat, l'autoavaluació i la capacitat de lideratge, les quals són factors clau en l'adquisició d'aquesta competència.

5. Blocs de contingut i competències

BLOC 1: INTERPRETACIÓ I CREACIÓ

- BL1.1. Interpretació de cançons i peces vocals de diferents estils per refermar la tècnica vocal i per improvisar melodies senzilles gaudint de les aportacions individuals i del grup.
Competències: CEC, SIEE
- BL1.2. Interpretació amb els instruments i amb el cos de peces musicals de diferents estils per refermar la tècnica interpretativa i per improvisar acompanyaments rítmics, amb el gaudi consegüent de les aportacions individuals i del grup.
Competències: CEC, SIEE
- BL1.3. Danses de diferents cultures i estils per refermar la tècnica corporal, amb el gaudi consegüent de les propostes pròpies i del grup.
Competències: CEC, CSC
- BL1.4. Composicions vocals, instrumentals i coreogràfiques usant els elements del llenguatge musical del nivell i presentació de les propostes pròpies amb confiança i desinhibició.
Competències: CEC

B.2: ESCOLTA

- BL2.1. Els diferents timbres, registres i agrupacions musicals dels estils estudiats i les diverses gammes, així com la representació gràfica d'aquests, a través d'audicions diverses i mantenint una actitud d'atenció durant l'escolta.
Competències: CEC
- BL2.2. Els diversos llenguatges, els elements musicals i les formes d'organització d'obres diverses, a partir d'enregistraments i d'interpretacions en viu, amb el suport de partitures.
Competències: CEC
- BL2.3. Les possibilitats del so a través de diferents modes de producció, la representació dels processos implicats de forma gràfica i la identificació de situacions quotidianes en què es produeix un ús indiscriminat del so.
Competències: CEC, CMCT, CSC

B.3: CONTEXTOS MUSICALS I CULTURALS

- BL3.1. Els elements musicals: l'estil, l'època i/o la cultura, així com els mitjans expressius que utilitzen les diferents obres de músiques del món, del jazz, del flamenc, d'estil contemporani i de la música popular moderna, a través d'audicions en contextos diversos i interessar-se per ampliar la perspectiva i les seues preferències musicals.
Competències: CEC
- BL3.2. Anàlisi d'obres musicals del món, del jazz, del flamenc, de tendències contemporànies i de la música popular moderna en els seus contextos socioculturals; expressió d'opinions raonades sobre aquestes, de manera oral i escrita, i interès per ampliar les preferències musicals pròpies a partir dels estils treballats.
Competències: CCLI, CEC

BL3.3. Anàlisi d'estils i gèneres relacionats amb la dansa i les arts plàstiques.

Competències: CEC

B.4: MÚSICA I TECNOLOGIES

BL4.1. Aplicar els recursos digitals a l'educació auditiva i la creació d'acompanyaments i sonoritzacions senzilles, utilitzant aplicacions informàtiques de gravació, edició d'àudio i edició de partitures.

Competències: CD, CEC

6. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables

L'avaluació ha de ser un procés continu d'obtenció d'informació per a la presa de decisions sobre la millora de l'ensenyament-aprenentatge. Els criteris d'avaluació estan redactats com a resultats d'aprenentatge amb l'objectiu de possibilitar l'observació d'aquests i l'avaluació en contextos reals. La sintaxi permet una millor selecció dels instruments més adequats (proves objectives, entrevistes, qüestionaris, escales d'observació, etc.) per avaluar els diferents tipus de continguts. Les rúbriques són un instrument molt apropiat per a valorar els continguts procedimentals de l'àrea, atès que aporten objectivitat i precisió a l'avaluació. De la mateixa manera, els portafolis faciliten l'autoavaluació i la coavaluació entre iguals i, per tant, la reflexió crítica en nom de l'autonomia de l'alumnat.

Els continguts i els criteris d'avaluació han estat seqüenciats de manera progressiva per afavorir la identificació i l'avaluació dels aprenentatges bàsics de cada nivell. Això facilita la programació d'activitats de reforç o ampliació, així com la realització d'adaptacions curriculars per a la inclusió de l'alumnat amb necessitats específiques.

CONTINGUTS, CRITERIS D'AVALUACIÓ I ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES

BLOC 1: INTERPRETACIÓ I CREACIÓ

Continguts:

- Cura i millora de la tècnica vocal per aconseguir una expressió adequada. Pràctica de la respiració abdominal.
- Interpretació vocal, per imitació i mitjançant partitures, de fórmules rítmiques basades en compasos simples amb diferents combinacions d'accentuació i de tempo, amb la valoració de la importància de la pulsació precisa en les interpretacions en grup.
- Interpretació de peces vocals a 2 i ampliant a 3 veus, cuidant l'afinació.
- Ampliació del repertori de cançons i peces vocals, mitjançant la imitació i la lectura de partitures, de músiques del món, d'estil antic i de música popular moderna, dedicant una atenció especial al patrimoni i al repertori tradicional espanyol. Improvisació, de forma individual i en grup, de peces vocals sobre l'escala diatònica, pentatònica i de blues, donant lloc a diàlegs melòdics i matisos dinàmics.
- Iniciació a la interpretació i en la improvisació vocal de propostes d'avantguarda amb el suport o mitjançant llenguatges musicals i gestuals. Iniciació a les tècniques de control de les emocions per a millorar la interpretació davant els companys i el públic.
- Interés i respecte per les aportacions pròpies i del grup.
- Cura i millora de la tècnica instrumental dels instruments de l'aula, electrònics i el cos per aconseguir una expressió adequada, amb la dedicació d'una atenció especial a la posició correcta del cos, de les mans i dels braços i a la cura i manteniment dels instruments.
- Utilització del cos com a mitjà d'expressió musical amb el treball rítmic i la percussió corporal, amb l'exploració de les seues possibilitats. Interpretació instrumental i amb el cos, per imitació i mitjançant partitures, de fórmules rítmiques basades en compassos simples amb diferents combinacions d'accentuació i tempo, amb la valoració de la importància de la pulsació precisa en les interpretacions en grup.

- Interpretació de peces instrumentals amb acompanyaments senzills, per afermar la tècnica en l'execució.
- Ampliació del repertori de peces instrumentals, amb la interpretació per imitació i amb la lectura de partitures, de músiques del món, d'estil antic i de música popular moderna, dedicant una atenció especial al patrimoni i al repertori tradicional espanyol.
- Improvisació, de forma individual i en grup, d'acompanyaments rítmics i de peces instrumentals sobre l'escala diatònica, pentatònica i de blues, que donen lloc a diàlegs melòdics i matisos dinàmics.
- Iniciació a la interpretació i improvisació instrumental i corporal de propostes d'avantguarda amb el suport o mitjançant llenguatges musicals i gestuals, explorant diverses fonts i objectes sonors.
- Iniciació a les tècniques de control de les emocions per millorar la interpretació davant els companys i el públic.
- Interés i respecte per les aportacions pròpies i del grup. Cura i millora de la tècnica corporal per aconseguir una expressió adequada, per desinhibir-se i superar els obstacles comunicatius.
- Consolidació de les tècniques bàsiques de moviment grupal: figures de dansa en fila i en cercle, desplaçament per parelles i en grups petits, ball en parelles, coordinació amb el grup, etc.
- Interpretació coreogràfica i de danses que continguin fórmules rítmiques treballades en el nivell i acompanyaments senzills, amb la valoració de la importància de la pulsació precisa en les interpretacions en grup. Interpretació de danses i coreografies de diferents cultures i estils, danses del món, en estil antic, de música popular moderna, dedicant una atenció especial al patrimoni i al repertori tradicional espanyol.
- Improvisació de coreografies, de forma individual i en grup, apreciànt la importància dels elements de la música treballats.
- Iniciació a la interpretació i improvisació corporal de propostes d'avantguarda amb el suport o mitjançant llenguatges gestuals.
- Iniciació a la pràctica de tècniques de control d'emocions per millorar la interpretació davant els companys i el públic.
- Interés per millorar les capacitats tècniques, interpretatives i del treball cooperatiu.
- Creació de peces vocals, instrumentals, corporals i coreogràfiques i de fórmules rítmiques, de forma guiada, utilitzant els elements de la representació gràfica de la música estudiats (compassos, signes d'intensitat, signes de repetició, etc.), atenent els principis bàsics dels procediments compositius.
- Creació de prosòdies, adaptades al nivell, partint de la melodia, l'acompanyament o el text mateix com a mitjà d'expressió musical. Creació de peces instrumentals, acompanyaments i efectes, a partir de l'escala pentatònica, amb la iniciació al món de les apps i del programari musical per al tractament del so.
- Creació de coreografies per a cançons i peces musicals de diferents estils.
- Iniciació a la creació vocal, corporal i instrumental de propostes d'avantguarda mitjançant nous els llenguatges sonors i gestuals. Interés i respecte per les creacions pròpies i dels altres.

Criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable:

- BL1.1. Interpretar cançons i peces vocals de diferents estils per refermar la tècnica vocal, així com improvisar melodies senzilles gaudint de les aportacions individuals i del grup.
Competències: CEC, SIEE
- BL1.2. Interpretar amb els instruments i amb el cos peces musicals de diferents estils per refermar la tècnica interpretativa i improvisar acompanyaments rítmics, amb el gaudi consegüent de les aportacions individuals i del grup.
Competències: CEC, SIEE
- BL1.3. Interpretar danses de diferents cultures i estils per refermar la tècnica corporal, amb el gaudi consegüent de les propostes pròpies i del grup.
Competències: CEC, CSC
- BL1.4. Crear composicions vocals, instrumentals i coreogràfiques usant els elements del llenguatge musical del nivell i presentar les propostes pròpies amb confiança i desinhibició.
Competències: CEC

BLOC 2: ESCOLTA

Continguts:

- Identificació visual i auditiva de tots els instruments i les famílies corresponents, inclosos els instruments característics d'altres cultures, de la música popular moderna, del jazz, del flamenc, del folklore i els electrònics.
- Diferenciació entre agrupacions instrumentals i vocals i els grups de cambra.
- Identificació auditiva i classificació dels diferents registres de la veu humana: soprano, contralt, tenor i baix. Les veus blanques i el cor mixt.
- Interés per les possibilitats expressives de la veu i dels instruments i la seua evolució al llarg de la història.
- Identificació auditiva i reconeixement mitjançant partitures dels matisos dinàmics uniformes i progressius: f, mf, mp, p, crescendo i diminuendo (i els seus reguladors).
- Exploració dels paràmetres del so en diversos entorns, mitjançant la descripció verbal d'aquests.
- Valoració del silenci com a element indispensable per a la interpretació i l'audició.
- El ritme: la pulsació i l'accent.
- Identificació i seguiment de la pulsació i l'accent en audicions diverses de peces amb ritmes binaris i ternaris.
- Identificació auditiva d'esquemes rítmics que incloguen notes a contratemps i síncope, a partir d'obres o fragments musicals d'estils diversos.
- El compàs i la representació d'aquest. Compassos binaris i ternaris. La barra de compàs i la final.
- Identificació del compàs d'amalgama.

- Reconeixement auditiu, lectura i representació gràfica d'esquemes rítmics que combinen les figures bàsiques i els silencis, en compassos binaris i ternaris.
- Lectura i reconeixement auditiu de tempos uniformes i graduals.
- La melodia: intervals i escales.
- Audició d'intervals majors, menors i justos a partir de l'escala diatònica.
- Les alteracions: sostingut, bemoll i becaire. Diferenciació de to i semitò.
- Audició de l'escala major, menor, pentatònica, oriental i de blues, amb suport de partitures.
- La modalitat. Audició de peces en mode major i menor. Audició de melodies de diferent intervàlica i caràcter, i representació plàstica de les sensacions i emocions generades.
- L'harmonia: funció dels acords i construcció. Audició i reconeixement d'acords majors i menors.
- La tonalitat: acord de tònica i dominant. Identificació auditiva i a través de la lectura de la cadència perfecta. Audició de cançons i peces acompanyades per acords senzills.
- La forma musical. Frase i semifrase musical. La repetició i el contrast com a principis estructurals bàsics de la música. Els signes de repetició. La forma estròfica, forma binària, ternària i rondó.
- Aparell auditiu. Identificació i descripció de les diferents parts de l'orella. Descripció dels límits auditius, lllindar del dolor i conseqüències per l'exposició continuada a determinats sons o sorolls, a partir de l'audició.
- Reflexió sobre els límits entre "música" i "soroll" mitjançant audicions de diversos estils i cultures, inclosa la música contemporània, mostrant obertura.
- El so. Reconeixement auditiu dels paràmetres del so referits a altura, durada, intensitat i timbre, així com la relació d'aquests amb les ones sonores i la representació gràfica.
- Exploració de sonoritats noves i maneres de producció de sons, amb el cos propi i de l'entorn quotidià. Identificació d'agressions acústiques de l'entorn i contribució activa a la disminució d'aquestes i al benestar personal i col·lectiu. Cura de l'ambient escolar sonor.
- Valoració del silenci com a element indispensable per a l'exercici de l'atenció durant l'audició musical.

Criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable:

BL2.1. Identificar els diferents timbres, registres i agrupacions musicals dels estils estudiats i les diverses gammes, així com la representació gràfica d'aquests, a través d'audicions diverses, i mantenir una actitud d'atenció durant l'escolta.

Competències: CEC

BL2.2. Identificar mitjançant diversos llenguatges els elements musicals i les formes d'organització d'obres diverses, a partir d'enregistraments i interpretacions en viu, amb el suport de partitures.

Competències: CEC

- BL2.3. Discriminar les possibilitats del so a través de diferents modes de producció, representant els processos implicats de forma gràfica, i identificar situacions quotidianes en què es produeix un ús indiscriminat del so.

Competències: CEC, CCLI

BLOC 3: CONTEXTOS MUSICALS I CULTURALS

Continguts:

- Audició i reconeixement de l'estil, època i cultura de diferents obres de músiques del món, del jazz, del flamenc, d'estil contemporani i de la música popular moderna a partir de l'anàlisi dels seus elements musicals amb el suport de diferents recursos: musicogrames, partitures, audicions, vídeos, textos, tot relacionant els seus elements tècnics amb les característiques pròpies del període.
- Reconeixement dels compositors més significatius dels diferents estils i gèneres estudiats.
- Reconeixement de les diferents manifestacions de dansa lligades als estils sentits i establiment de similituds.
- Distinció de la importància que aporten la pluralitat d'estils en la música i interès per ampliar la perspectiva i les preferències musicals com a font d'enriquiment cultural.
- Interès per participar en tot tipus d'actuacions musicals en viu: festivals, concerts, representacions escèniques.
- Elaboració de treballs i exposicions en què s'expressen judicis de valor i opinions personals, de manera oral i escrita, sobre diverses obres de músiques del món, del jazz, del flamenc, d'estil contemporani i de la música popular moderna en els contextos socioculturals corresponents, amb suport de recursos tecnològics.
- Participació en tertúlies dialògiques sobre els estils estudiats, adoptant una actitud respectuosa i utilitzant un vocabulari adequat, a partir de diverses fonts d'informació.
- Elaboració de treballs a partir de l'audició en diferents contextos i entorns, en què es mostre una actitud crítica davant el consum indiscriminat de música.
- Utilització de diverses fonts d'informació en el procés de recerca i organització, atenent la fiabilitat d'aquestes.
- Diferenciació i valoració, a través de l'audició atenta, de les funcions socials d'obres de músiques del món, del jazz, del flamenc, d'estil contemporani i de la música popular moderna: festes, cerimònies, himnes, ritus, ball, audiovisuals, etc.
- Diferenciació i valoració de les funcions expressives i comunicatives, en relació amb els llenguatges corporals i el moviment.
- Identificació i descripció de la relació de la música estudiada amb la dansa i les arts plàstiques, a través de diferents mitjans escrits i audiovisuals.

- Coneixement i descripció del repertori tradicional espanyol, en relació amb les funcions socials de la música i respecte dels estils treballats.
- Interés i respecte per la conservació i transmissió del patrimoni musical en general i del patrimoni espanyol.
- Interés crític per la música actual, els musicals, els concerts en viu i les noves propostes musicals, valorant-ne els elements creatius i innovadors, per ampliar la perspectiva i les preferències musicals

Criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable:

BL3.1. Identificar, a partir dels elements musicals l'estil, l'època i/o la cultura, així com els mitjans expressius que utilitzen les diferents obres de músiques del món, del jazz, del flamenc, d'estil contemporani i de la música popular moderna, a través d'audicions en contextos diversos i interessar-se per ampliar la perspectiva i les preferències musicals.

Competències: CEC

BL3.2. Argumentar sobre diverses obres analitzades de músiques del món, del jazz, del flamenc, de tendències contemporànies i de la música popular moderna en els seus contextos socioculturals, i expressar opinions raonades sobre aquestes, de manera oral i escrita, i interessar-se per ampliar les preferències musicals a partir dels estils treballats.

Competències: CCLI, CEC

BL3.3. Analitzar les funcions en els estils i gèneres estudiats en relació amb la dansa i les arts plàstiques, a partir d'activitats i projectes, utilitzant recursos textuais.

Competències: CEC

BLOC 4: MÚSICA I TECNOLOGIES

Continguts:

- Entrenament auditiu i edició bàsica de partitures mitjançant programes informàtics.
- Audició de peces de diferents cultures, estils i gèneres amb el suport de programes reproductors d'àudio.
- Enregistrament i edició d'àudio mitjançant programes informàtics i aplicacions per a dispositius mòbils.
- Principals formats d'àudio digital.
- Iniciació a l'enregistrament i edició de vídeo digital.
- Creació d'acompanyaments senzills mitjançant programes informàtics com a suport a la interpretació musical.
- Creació de sonoritzacions de textos i imatges mitjançant diversos recursos digitals.
- Iniciació al Podcast: veu, text i música.
- Interpretació de peces de diferents cultures, estils i gèneres amb el suport d'aplicacions informàtiques.

- Normes que regulen la propietat intel·lectual així com les del dret a l'honor, la intimitat i la imatge.
- Interés per l'ús, cura i manteniment dels instruments electrònics, dispositius mòbils i ordinadors.

Criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable:

BL4.1. Aplicar els recursos digitals per a l'educació auditiva i la creació d'acompanyaments i sonoritzacions senzilles, usant aplicacions informàtiques d'enregistrament, edició d'àudio i edició de partitures.

Competències: CD, CE, C

BLOC 5: ELEMENTS TRANSVERSALS A LA MATÈRIA

Continguts:

- Estratègies de comprensió oral: activació de coneixements previs, manteniment de l'atenció, selecció de la informació; memorització i retenció de la informació.
- Tipus de texts: descriptius, instructius, argumentatius i, de manera especial, expositius.
- Planificació de textos orals.
- Prosòdia. Ús intencional de l'entonació i de les pauses. Normes gramaticals.
- Propietats textuais de la situació comunicativa: adequació, coherència i cohesió.
- Respecte en l'ús del llenguatge.
- Situacions d'interacció comunicativa (converses, entrevistes, col·loquis, debats, etc.)
- Estratègies lingüístiques i no lingüístiques: inici, manteniment i conclusió; cooperació, normes de cortesia, fórmules de tractament, etc.
- Respecte en l'ús del llenguatge.
- Glossari de termes conceptuals del nivell educatiu.
- Estratègies de comprensió lectora: abans, durant i després de la lectura.
- Tipus de texts habituals en l'àrea.
- Estratègies d'expressió escrita: planificació, escriptura, revisió i reescriptura.
- Formats de presentació.
- Aplicació de les normes ortogràfiques i gramaticals (signes de puntuació, concordança entre els elements de l'oració, ús de connectors oracionals, etc.).
- Propietats textuais en situació comunicativa: adequació, coherència i cohesió. Respecte en l'ús del llenguatge.
- Estratègies de recerca i selecció de la informació.
- Procediments de síntesi de la informació.
- Procediments de presentació de continguts.
- Procediments de cita i paràfrasi.
- Bibliografia i webgrafia.
- Iniciativa i innovació.

- Autoconeixement. Valoració de fortaleces i debilitats.
- Autoregulació d'emocions, control de l'ansietat i de la incertesa, i capacitat d'automotivació.
- Resiliència, superar obstacles i fracassos.
- Perseverança, flexibilitat.
- Pensament alternatiu.
- Sentit crític.
- Pensament mitjà-fi.
- Estratègies de planificació, organització i gestió.
- Selecció de la informació tècnica i recursos materials.
- Estratègies de supervisió i resolució de problemes.
- Avaluació de processos i resultats.
- Valoració de l'error com a oportunitat.
- Habilitats de comunicació.
- Entorns laborals, professions i estudis vinculats amb els coneixements de l'àrea.
- Autoconeixement de fortaleces i debilitats.
- Responsabilitat i eficàcia en la resolució de tasques.
- Assumpció de diferents rols en equips de treball.
- Pensament de perspectiva
- Solidaritat, tolerància, respecte i amabilitat.
- Tècniques d'escolta activa.
- Diàleg igualitari.
- Coneixement d'estructures i tècniques d'aprenentatge cooperatiu.
- Eines digitals de recerca i visualització.
- Cerca en blogs, wikis, fòrums, banc de sons, pàgines web especialitzades, diccionaris i enciclopèdies en línia, bases de dades especialitzades, etc.
- Estratègies de filtratge en la recerca de la informació.
- Emmagatzematge de la informació digital en dispositius informàtics i serveis de la xarxa.
- Valoració dels aspectes positius de les TIC en la recerca i contrast d'informació.
- Organització de la informació seguint criteris diferents.
- Ús de les eines més comunes de les TIC per col·laborar i comunicar-se amb la resta del grup amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc.; compartir informació i recursos; i construir un producte o meta col·lectiu.
- Correu electrònic.
- Mòduls cooperatius en entorns personals d'aprenentatge.
- Serveis del web social com blocs, wikis, fòrums, etc.
- Hàbits i conductes en la comunicació i en la protecció de l'individu i dels altres respecte de les males pràctiques com el ciberassetjament.

- Anàlisi del públic destinatari i adaptació de la comunicació en funció d'aquest.
- Realització, formatat senzill i impressió de documents de text.
- Disseny de presentacions multimèdia.
- Escalat, rotació i retallada d'imatges. Drets d'autor i llicències de publicació

Criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable:

BL5.1. Interpretar textos orals del nivell educatiu procedents de fonts diverses utilitzant les estratègies de comprensió oral per obtenir informació i aplicar-la en la reflexió sobre el contingut, l'ampliació dels coneixements propis i la realització de tasques d'aprenentatge.

Competències: CCLI, C

BL5.2. Expressar oralment textos prèviament planificats, de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional, amb una pronunciació clara, aplicant les normes de la prosòdia i la correcció gramatical del nivell educatiu i ajustats a les propietats textuais de cada tipus i situació comunicativa, per transmetre de forma organitzada els seus coneixements amb un llenguatge no discriminatori.

Competències: CCLI, C

BL5.3. Participar en intercanvis comunicatius de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional aplicant les estratègies lingüístiques i no lingüístiques del nivell educatiu pròpies de la interacció oral fent ús d'un llenguatge no discriminatori.

Competències: CCLI, C

BL5.4. Reconèixer la terminologia conceptual de l'assignatura i del nivell educatiu i utilitzar-la correctament en activitats orals i escrites de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional.

Competències: CCLI, C

BL5.5. Llegir textos de formats diversos i presentats en suport paper i digital, utilitzant les estratègies de comprensió lectora del nivell educatiu per obtenir informació i aplicar-la en la reflexió sobre el contingut, l'ampliació dels coneixements propis i la realització de tasques d'aprenentatge.

Competències: CCLI, CAA

BL5.6. Escriure textos de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional en diversos formats i suports, cuidant els aspectes formals, aplicant les normes de correcció ortogràfica i gramatical del nivell educatiu i ajustats a les propietats textuais de cada tipus i situació comunicativa, per transmetre de forma organitzada els coneixements propis amb un llenguatge no discriminatori.

Competències: CCLI, CAA

BL5.7. Buscar i seleccionar informació en diverses fonts de forma contrastada i organitzar la informació obtinguda mitjançant diversos procediments de síntesi o presentació dels continguts. I, d'aquesta manera, ampliar els coneixements i elaborar textos de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional i del nivell educatiu, citant-ne adequadament la procedència.

Competències: CCLI, CAA

BL5.8. Realitzar, de forma eficaç, tasques o projectes, tenir la iniciativa d'emprendre i proposar accions sent conscient de les pròpies fortaleeses i debilitats, mostrar curiositat i interès durant el desenvolupament i actuar amb flexibilitat buscant solucions alternatives.

Competències: SIEE, CAA

BL5.9. Planificar tasques o projectes, individuals o col·lectius, fent una previsió de recursos i de temps ajustada als objectius proposats, adaptar-los a canvis i imprevistos de manera que es transformen les dificultats en possibilitats, avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final i comunicar els resultats obtinguts de forma personal.

Competències: SIEE, CAA

BL5.10. Reconèixer els estudis i professions vinculats amb els coneixements del nivell educatiu i identificar els coneixements, habilitats i competències que demanden per relacionar-les amb les fortaleces i preferències pròpies.

Competències: SIEE, CSC

BL5.11. Participar en equips de treball per aconseguir fites comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, donar suport als companys i a les companyes demostrant empatia i reconeixent les aportacions pròpies, i utilitzar el diàleg igualitari per resoldre conflictes i discrepàncies.

Competències: SIEE, CAA

BL5.12. Buscar i seleccionar informació, documents de text, imatges, bandes sonores, vídeos, etc. partint d'una estratègia de filtratge i de forma contrastada en mitjans digitals com són els bancs de sons, les pàgines web especialitzades, els diccionaris i enciclopèdies en línia o les bases de dades especialitzades. I registrar-la posteriorment en paper de forma acurada o emmagatzemant-la digitalment en dispositius informàtics i serveis de la xarxa.

Competències: CD

BL5.13. Col·laborar i comunicar-se per construir un producte o tasca col·lectiva compartint informació i continguts digitals i utilitzant les eines de comunicació TIC, serveis del web social i entorns virtuals d'aprenentatge. Aplicar bones formes de conducta en la comunicació i prevenir, denunciar i protegir els altres de les males pràctiques com el ciberassetjament.

Competències: CD, CS, C

BL5.14. Crear i editar continguts digitals com documents de text o presentacions multimèdia amb sentit estètic fent servir aplicacions informàtiques d'escriptori per a una millor comprensió dels continguts treballats, sabent com aplicar els diferents tipus de llicències.

Competències: CD

7. Justificació del projecte UN MÓN DE SONS A

El projecte “UN MÓN DE SONS C” està format pels materials i recursos didàctics següents:

- **Llibre de l'alumne i Quadern d'activitats** estructurat en 9 Unitats:

UNITAT 1 El so

UNITAT 2 L'altura i la melodia

UNITAT 3 La intensitat

UNITAT 4 El timbre

UNITAT 5 La durada

UNITAT 6 Les qualitats del so

UNITAT 7 El ritme

UNITAT 8 Textura i harmonia

UNITAT 9 L'audició

1 cd d'Interpretació Musical (28 interpretacions de cançons) sobre base musical inclòs en el llibre de l'alumne

- **RECURSOS DIDÀCTICS PER A L'AULA**

1 CD de creació i pràctica musical (35 interpretacions)

4 CD d'audicions (187 audicions)

3 DVD de projeccions (80 projeccions) que complementen les explicacions.

1 DVD de pràctica de dansa moderna (5 projeccions: Unitat 1 Hip-hop, Unitat 3 Electrohouse, Unitat 5 Hip-hop, Unitat 6 Pop Llatí, Unitat 9 Compilat a l'estil de Michael Jackson)

1 CD-ROM per a la realització d'activitats per a ordinador (9 unitats)

- **RECURSOS DIDÀCTICS PER AL PROFESSOR**

PROJECTE CURRICULAR

GUIA DIDÀCTICA que inclou el solucionari del quadern de l'alumne

PROVES DE CONEIXEMENT

Cada UNITAT didàctica està formada pels següents blocs de contingut:

BLOC 1. CONTEXTOS MUSICALS I CULTURALS. ESCOLTA

BLOC 2. CREACIÓ I PRÀCTICA MUSICAL

BLOC 3. INTERPRETACIÓ MUSICAL (Interpretacions per a instrumental Orff)

BLOC 4. MOVIMENT I DANSA

MÚSICA I TECNOLOGIES

Aquest nou projecte segueix la metodologia usada en les publicacions anteriors, amb un seguit d'aspectes a destacar:

La incorporació, tant en el Llibre de l'Alumne com en el Quadern d'Activitats, dins del Bloc de Contextos Musicals i Culturals i Escolta, de nous conceptes i activitats que ajuden l'alumne a comprendre i assimilar de forma pràctica els continguts tractats en les 9 unitats. Per aconseguir la màxima efectivitat, el projecte es recolza en projeccions audiovisuals diferents, un total de 80, que complementen de forma gràfica l'explicació dels conceptes treballats i faciliten així la comprensió de l'explicació del professor. A això s'afegeixen un total de 187 audicions que permeten consolidar els conceptes de forma pràctica, mitjançant la realització de les activitats corresponents al Quadern.

S'ha incrementat el nombre de projeccions audiovisuals, fins a un total de 217, que es reparteixen en tots els blocs de contingut i que complementen de forma gràfica l'explicació dels conceptes treballats i faciliten així la comprensió de l'explicació del professor.

Així mateix, s'ha renovat la major part de les audicions (89 en total) que s'inclouen en el Bloc Contextos Musicals i Culturals i Escolta, i que contribueixen a ampliar l'experiència auditiva de l'alumnat respecte a l'anàlisi de cada element musical (caràcter, gènere, moviment i compàs, instrumentació, etc.).

En el Bloc 2, Creació i Pràctica Musical, es presenta un CD amb 35 bases instrumentals destinades als apartats de "Pràctica Rítmica", "Pràctica Melòdica" i "Improvisació Instrumental", en els quals els alumnes realitzaran un seguit d'activitats amb suport de base instrumental destinades a exercitar el ritme i vèncer les dificultats tècniques que presenten alguns davant la interpretació de certes notes (sib, sol sost, fa sost, do sost, fa agut, mi agut...). Aquest bloc es complementa amb dos apartats més: "Creació Rítmica" i "Composició Melòdica", i les activitats corresponents del Quadern. També en aquest bloc són tractats els continguts corresponents al llenguatge musical acompanyats d'una sèrie d'activitats a realitzar en el Quadern.

En el Bloc 3, Interpretació Musical, es presenten 28 interpretacions de temes musicals coneguts (CD inclòs en el llibre de l'alumne) sobre bases instrumentals de gran qualitat i complementades amb una projecció en DVD de la interpretació original, la qual serveix per acostar l'alumne a una interpretació més activa de la peça musical.

El Bloc 4, Moviment i Dansa, va acompanyat d'un DVD amb 5 projeccions, destinat a la pràctica de la dansa moderna, en la qual un conegut coreògraf mostra als alumnes, pas a pas, la manera com el moviment corporal s'uneix a la música actual a través de diferents estils musicals com el hip hop, l'electrohouse, el pop llatí, l'estil Michael Jackson, etc.

El Bloc Música i tecnologies s'ha confeccionat a través d'un CD-ROM amb un seguit d'activitats per a ordinador o pissarra digital i que està destinat a repassar de forma lúdica tots els conceptes tractats en les unitats.

Quant als continguts transversals i comuns de la nova normativa, són tractats al llarg de totes les unitats del llibre i són especificats en la guia i programació d'aula que s'ofereix als docents com un recurs més per a la seua pràctica diària.